

అమ్మ

డా. పాపారావు

“నా గానంలోకూడా వాంతు... నాకా తాగంనుంది రోజు నాషాద్ వేపు చూస్తూ అన్నాడు శాశ్రీ.
 నాషాద్ ముఖంలో ఆకర్షణం పురి విప్పింది. శాశ్రీ మందిచాడు. మిలటరీలో పుద్యోగం చేస్తున్నప్పటికీ మందు కొట్టకుండా మడికట్టు కన్ను విద్రితమైన వ్యక్తి.
 “తాగలనుకునే వాడివి విడియవద్దావేం?..
 దీనిని తా... అనుంటే చెప్పెయ్య... నుండు నీసా తెస్తాను మళ్ళీ కొంచెం గ్లాసులోకి వాంతు కుంటూ శాశ్రీ కళ్ళలోకి చూశాడు నాషాద్.
 “నాకా చేతనవు తాగటం...”
 వచ్చేడు నాషాద్.
 “ఎందుకు వచ్చేతావో...”
 నవ్వు ఆపుకున్నాడు. గ్లాసులో మిగిలివున్న రసం గొంతులో పోతుకులి పూర్తిగా కాలి పోతున్న రోజు... వెనా... మధ్య ఇరికించి అతిరి వరకు దమ్ము పీల్చి దూరంగా గిరవాటే కాదు.

“అదిగాడు దోస్త. అలవాటున్నవాడివైతే.. నన్నడగకుండానే గ్లాసులోకి వాంతుకుని పూదేనే వాడివి...” మళ్ళీ నవ్వేడు.
 శాశ్రీకి ఆ మాటలు వినేసరికి చిన్నతనమనిపించింది. కూర్చున్న వాడల్లా లేచివెళ్ళి నిండు రమ నీసా తెచ్చుకుని కార్డు... నోటితో వూరతిన ఆగ్రహంతో గ్లాసువిండా నింపుకుని గట్టాటాకాగేళాడు నివ్వెరపోయేడు నాషాద్.
 నోరంతా తిమ్మిరెక్కి నాటక మొదలుపెట్టయింది గుండె మంటగా పువ్వువచ్చిపోయింది— మత్తులో మునిగిపోతున్న శాశ్రీ అరమాడు కళ్ళు నాషాద్ ముఖంలోకి తేరిపార చూశాయి.
 “మరోగ్లాసు పట్టిస్తావా—” అడిగేడు నాషాద్.
 నాషాద్ మాటలు తనను ఆవహేళన చేస్తున్నట్లు వీలయ్యాడు శాశ్రీ.
 నీసాలో మందు చివరిబొట్టు వరకూ స్వాహా చేసిన శాశ్రీకి మతిస్థిరం తప్పజోంది.
 ‘నీలో కొంత మార్చే...’ కలిసిపోయింది శాశ్రీ. ఈ రోజు సువ్వెండుకు తాగేవో చెప్పాలవా..

నిగరల్ వెలిగించిన శాశ్రీ ‘ఏచ్చి బ్రక్క... మరి... రోజూ సువ్వెండుకు తాగతావో...’ అంటూ యెదురు ప్రశ్న వేశాడు.
 ‘హూ... హూ... మోజుతగ్గే జీవితాన్ని మర్చి పోవటంకోసం...’ భూన్యంలోకి చూస్తూ అన్నాడు నాషాద్.
 ‘నా కిప్పుడెంతో హాయిగావుంది దోస్త. ఈ సాయంత్రమే నేను వెళ్ళిపోతున్నాను. అందుకే తాగేను...’
 సంతోషంబాదు. మళ్ళీ యెప్పుడోసావో...
 ‘ఇకరాను. మిలటరీ జీవితానికి కాళ్ళతంబా గుడ్డై. మళ్ళీ నిన్ను కలువలేనేమో... మనం విడిపోయేముందు... ఇద్దరిమధ్య మర్చిపోలే సంతగా నిర్విపోగం గుర్తుకోవమే తాగేను... యు ది లీవ్ మి!’
 ‘నీకేం బాదు. ఆనందంతో సువ్వెంటిక్కో పోతున్నావ్. అమ్మచేతి భోజనం తిన్నతర్వాత మళ్ళీ ఇక్కడకు రావాలనిపించదు. కదూ?’
 మత్తులో శాశ్రీ పూగిపోతున్నప్పటికీ అమ్మ గుర్తుచేసరికి నిషా దిగిపోయినట్లయింది. కంటిలో నీరు నిల్చింది. ఇంకా ఏవో భావాలు ముఖంపైన ముద్రవదాయి.
 “అవును నాషాద్” అనేసి కిరి పంగా వచ్చేడు.
 ‘తలి అంటే నీకెంత గౌరవమో నీ మాటల్లోనే తెలుస్తోంది శాశ్రీ...’ ఇంకా ఏదో చెప్పబోయాడు.
 “అమ్మకు నీరియనగా వుండని నాన్న తెలి గ్రామిచ్చాడు. వెదుతున్నాను. అమ్మను బ్రతికించుకునేందుకు వెదుతున్నాను...” కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు.
 “నవ్బాదు తలిని చూడాలని నీకెంత తొందరగా వుండో.. అతిరి మదియల్లో కొడుకు తన దగ్గరే వుండాలని ప్రతి తల్లి కోరుకుంటుంది. అదే మాతృ హృదయం.
 నాషాద్ సానుభూతికి నవ్వేడు శాశ్రీ.
 కానీ—
 ఆక నిరాశలు శాశ్రీ నవ్వును అడుపులో పెట్టెయ్య

శాశ్రీకి ఈ మాట తెలిసినప్పటినుండి తాతయ్య దగ్గరే పెరిగేడు.
 ఎదురింటి గోపి రోజూ తనతో అడుకొనేందుకు వచ్చేవాడు. చీకటివదగానే ‘అమ్మ’ దగ్గరకెళ్ళాలంటూ వెళ్ళేవాడు.
 గోపి అటల్లోనూ, మాటల్లోనూ బాళ్ళమ్మ అతనికి దిన్నెట్లు పెట్టడం, కితలు చెప్పటం, నివిమాకు తీసుకెళ్ళటంలాంటి కబుర్లు ఏవీవో వదే ఎదే తన చెవిన వదినప్పటికీ.. తన ఇంట్లో యెవరోసీ అమ్మని విలవటంలేదేం? ఇంట్లో తనకు అమ్మలేదా? అనలు తనకు అమ్మంటూనే లేదా? అనే ఆలోచనలు శాశ్రీ పని మనసులో కంది రిగ్లమునిరేవి
 ఒకరోజు అమ్మను గురించి తాతయ్యనడిగేడు. అప్పుడప్పుడువచ్చి తనను చూచివెళ్ళే తండ్రివి అడిగేడు.

తాతయ్య, నాన్న, తనకు అమ్మ ఉందనే చెప్పేడు. తనకూ ఓ అమ్మ వుందనే విషయం తెలిగానే.. బావకాయ తిన్నట్టూ, కొత్తచొక్కా తొడుక్కున్నట్టు అన్నిచింది కొత్తీకి.

కాస్త చిన్న మనసులో అమ్మను చూడాలనే కోరిక పెద్దదనసాగింది.

ఉండీ కన్పించని అమ్మను చూడాలనీ అమ్మ దగ్గర కెళ్ళాలనే వుణలాటం కాస్త పని మనసులో బలీయంగా అలాటపడసాగింది.

అమ్మతో కథలు చెప్పించుకోవాలి; అమ్మ చేతో అన్నంముద్దులు తినాలి; అమ్మతో కలసి నీలిమాకెళ్ళాలి అమ్మదగ్గర పడుకుని నిద్రపోవాలి. పదేళ్ళ కాస్తో ఆలోచనల్లో పడుగుపెట్ట నారంభించాయి.

అమ్మ తనకెందుకు అవుపించదు? అమ్మ యెట్లా వుంటుందనలు? ..

తనకో చెలాయి, తమ్ముడుకూడా వున్నారని తండ్రి అప్పుడప్పుడు మాటల్లో చెప్పేడు.

వాళ్ళిద్దరూ అమ్మదగ్గరే వుంటుంటే తను తాతయ్య దగ్గర దూరంగా యెందుకుండాలనిపించింది.

గాఠాబంగా పెరుగుతున్న కాస్తో అమ్మను చూడాలనే పట్టువల యెక్కువైంది

అమ్మదగ్గర కెళ్ళాలనీ, అమ్మను చూడాలనీ... తాతయ్యకు చెప్పకుండా రైలెక్కేడు కాస్త.

వాకిట్లోనే తండ్రి యెదురై యెత్తుకు పుడు పెట్టుకున్నాడు— తనకేసి విచిత్రంగా చూస్తున్న చెల్లాయికి తమ్ముడికి 'మీ అన్నయ్య' అని చెప్పేడు.

తండ్రి చేతుల్లోంచి తప్పించుకున్న కాస్త చెల్లాయి తమ్ముడి బుజులమీద చేతులేసి వాళ్ళతో బాటుతనూ ఇంట్లోకి నడిచాడు.

ఇంటి నాగు మూలలూ తల్లికోసం వెతుకు తున్న కాస్తాని ఏమిటన్నయ్య వెతుకుతున్నావ్..? చెలి అడిగింది.

"అమ్మేదీ?.. ఆగగా అడిగేడు.

"మేడ మీదుంది. పోదాం రా " అనేసి చెయ్యి పట్టుకుని గలిగిబా మేడ మీదికి తీసు కెళ్ళింది.

అమ్మా! అన్నయ్యొచ్చాడే అంది తల్లితో. తనిపితిరా తల్లిని ఆపాదమస్తకం చూశాడు కాస్త

ఏమిటో తెలియని, అర్థం కాని మమత కాస్త కళ్ళలో ముఖంలో చిందులు తొక్కింది కాస్త ముఖంలోకి యెక్కువ నేపు చూడలేక దృష్టి మరల్చి ముఖం చిట్టించుకుంది తల్లి.

"అమ్మా... " అంటూ దగ్గర కేకేడు.

విననినా నడుచుకుంటూ గదిలోంచి కిందికి వెళ్ళిపోయింది తల్లి.

మళ్ళీనల్లేడు I. మళ్ళీనల్లేడు II.

తల్లినే వెంబడిస్తూ మేడ మెట్లదిగి తనూ క్రింది హాల్లోకొచ్చాడు.

కొత్త కాపటంవల్ల తల్లి తనతో మాట్లాడటం లేదేమో అనిపించింది.

ఇంట్లోవున్న నాగు రోజుల్లో తల్లి తనతో

ఏ ఒక్కరోజూ మాట్లాడలేదు అన్నం కలిసి పెట్ట లేదు నీలిమాకు తీసుకెళ్ళలేదు, తను మాట్లాడించినా సమాధారం చెప్పలేదు.

పదేళ్ళకాస్త పసిడిమాటలు. అమాయకమైన కబ్బూ, పాలబగ్గలు తల్లిని ఆకర్షించలేకపోగా ఆమెలో చివాతును రేకెత్తించాయి — అమ్మకు తనంటే యె దుకివ్వలేదోననీ వంటరిగా కూర్చుని ఏళ్ళేసు . . .

* * *

ఆ రోజే.....

'ఏమండీ! వాడిని ఇక్కడినుంచి వెంటనే పంపించేయండి..' కాంతమ్మ భర్తతో అంది.

'ఎందుకునీ? వట్టుదల?...' భార్య మనసు మార్చే ప్రయత్నంలో అన్నాడు రామవరావు.

"వాడు... నా కళ్ళముందు వుండేందుకు వీలేను." మూర్ఖంగా అంది.

'కొంచెం ఆలోచనలు చూచేందుకు వి వాడొచ్చాడు. నీ మూర్ఖపు ప్రవర్తన ఆ పసివాడి యెదుగుతున్న మనసు మీద యెంత దెబ్బతీస్తుందో సువ్వాసాంపలేవు కాంతా .."

'మీ రెన్నైనా చెప్పండి. ఈ ఇంట్లో అన్నీ ఈ మాత్రంగానైనా వుండాలి అంటే... వెంటనే నా కళ్ళముందునుంచి పంపేయండి " మనసులో మాట వివర్తనగా చెప్పేసింది

మనసులో తెలికన బాధకొట్టి క్షణకంగా అన్నదే గానీ .. బిడ్డను తను దగ్గరకు తీసుకోలేక పోతున్నందుకు య మ యా త న అనుభవించి మూసేకంగా

చెప్పకుండా ఇల్లువదిలి వచ్చిన కాస్తకోసం నాలుగో రోజున తాతయ్య వచ్చాడు. తనతో వెంటతీసుకెడతా నన్నాడు మళ్ళీ

'అమ్మా ... వెళ్ళోస్తా...' ననేసి చెప్పిన కాస్త మాటలకు ఎలాంటి సమాధానమూ తల్లినుండి రాలేదు.

తాతయ్యగారింటి కొచ్చేక అమ్మమీద బెంగాతో జ్వరమొచ్చింది.

నెంరోజులు మంచంలో వున్నాడు. అమ్మొచ్చిందా - అమ్మదగ్గరకెడితా ననీ కలుచరిచాడు.

తాత ఓదాద్య మాటలు, బామ్మ అనురాగం కాస్తాని మళ్ళీ మనిషిని చేశాయి.

తల్లి ప్రేమనే రెండు చేతులా రంగరించి పోస్తున్న తాతగారిదగ్గరే పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు.

హెయ్యూలు చదువు పూర్తయింది.

కాస్త ఇరవయ్యేళ్ళవాడయ్యాడు.

రెక్కలు విప్పకున్న కాస్త తహతహ తల్లి దగ్గరే వుండిపోయేందుకు వురకలు వేసింది

తాతగారి అవరాధిమానాల నీడిల్లోనే వేద తీర్పు కునేందుకు కాస్త ఇష్టపడేడు.

తాతయ్య పద్దవి చెబుతున్నా ఏనకుండా నాన్న గారి పూరు చేరుకున్నాడు అమ్మకోసం.

చెల్లెలు పెద్దదైంది. తమ్ముడు పొడుగు సాగేడు. అమ్మకూడా మారిపోయింది. తలవెంట్రుకల నెరువులో.... పెరిగిన వయస్సులో... పూర్తి మాతృ వ్యధాసాన్ని తల్లిలో చూడగలిగేడు.

ఎన్నో ఏళ్ళ తర్వాత తను ఇంటికి వచ్చినా

తల్లిలో ఏ విధమైన మార్పుగానీ కనబడే అను రాగా కానీ కన్పించనందుకు నొచ్చుకున్నాడు

కొడుకులు భార్య చూపిస్తున్న దురిభిమానానికి మావనీకంగా అంచోకన పదిసాగేడు రామవరావు. ఆ ఆంచోకలో భార్య యుడు అనురాగం అనుకూలంగానూ, మమకారం కోపంగానూ రోజు రోజుకీ రెప్పి పోసోయి రామవరావులో

భర్త మనసులో వచ్చిన మార్పును తన పట్ల చూపుతున్న ప్రవర్తనకు భయపడ సాగింది కాంతమ్మ. మిగతా వలెలూ తనూ భర్త ఆవరణకు దూరం కావలసి వస్తుందేమోఅనే అనుమానం వీడించసాగింది.

ఇంట్లో ఈ విధమైన అశాంతికి కారణం కాస్తేనని రూపి చేసుకుంది కాంతమా.

ఈ పరిస్థితుల్లో...వాడు యెప్పటికీ ఇంట్లోనే వుండోలే... అమ్మో! తనీ నరక యాతవ భరించలేదు. మళ్ళీ గతం... అప్పటి పరిస్థితి కళ్ళకు కటికట్టయింది కాంతమ్మకు.

గదిలో కూర్చుని చుట్టూకాలస్తూ భర్తను సమీపించి పలుకరించింది

ఏమిగ్గా, అయిష్టంగా ఇచ్చిన భర్త సమాధానం ఆమెలో రంజుతున్న కోపాన్ని మరింత రెప్పగొట్టినట్టయింది.

"ఏమండీ! నా భయం అదేనండీ ... అదీ..." భయంలో బాధతో అంది

"ఏం నే చిస్తాననా?.. పోతేనే హాయి వుండేట్టుంది..." ఇంకా ఏవో అనబోయాడు

"అవేం మాటలండీ! ఈ ఇంట్లో మళ్ళీ యేదో మెరం ఇరుగబోతోంది... అండుకే వాడిని ఇంట్లో నుంచి వెళ్ళిపోమన్నంది. నాకు తెలుసు... వాడిక్కడుంటే..."

'నీ నోరూయ్! నువ్వూ తల్లిని కాదు రాక్షసిని. కాదు ... ఆద్రాచువి... పొరపాటునైనా వాడి మాటలు వింటే .."

తల్లిక్కడులు తనను గురించి పురణ పడటం చెప్పలరా వింటున్న కాస్త ప్రమాస్పదీపోయాడు. తను వాళ్ళ జీవితాలకు ఆనందాకనా అడ్డుగా వుండకూడదనుకున్నాడు. తన రాకతో అమ్మతో కలిగిన అశాంతివి దూరం చేయాలనుకున్నాడు

అమ్మ నాన్నకు దూరం కాకూడదు. తమ్ముడూ చెల్లి దిక్కులేవి వాళ్ళు కాకూడదు తనేమైనా పర్యా లేడు.

అమ్మ సుఖం, మనక్కాంతే తనక్కావాలి!

అమ్మ సుఖంకోసం, మనక్కాంతికోసం ఇల్లు విడిచి వెళ్ళి మిలటరీలో చేరిన కాస్త ..మళ్ళీ తల్లి దగ్గరకు వెళుతున్నాడు.

తల్లిని చూడబోతున్నాననే ఉత్సాహంవున్నా... మళ్ళీ తను ఇల్లుచేరుకున్న తర్వాత అమ్మ పరిస్థితి మరింత విషమంగా తయారవుతుందేమోననే భయం వీడించసాగింది.

* * *

కాస్త మనస్సు మబ్బుదవి ఆకాశంలా ఉంది. ఇంట్లో అడుగు పెట్టేవరికి తల్లి మంచంలో ఉంది.

